

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní Mgr. Janou Komínkovou ve věci

žalobce: D. P. H., narozený dne X,
státní příslušnost: X,
toho času v: Zařízení pro zajištění cizinců Balková,
Balková 1, 331 65 Tis u Blatna ,

proti
žalovanému: Ministerstvo vnitra ČR, Odbor azylové a migrační politiky,
sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7,

v řízení o žalobě ze dne 8. 7. 2024 proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 6. 2024, č. j.
OAM-819/BA-BA01-BA06-PS-2024,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Rozhodnutím Ministerstva vnitra České republiky, Odboru azylové a migrační politiky ze dne 24. 6. 2024, č. j. OAM-819/BA-BA01-BA06-PS-2024, byl žalobce zajištěn ve smyslu ustanovení § 46a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), přičemž doba zajištění byla stanovena do dne 17. 12. 2024. Důvodem zajištění bylo

následující: žalobce byl rozhodnutím Policie ČR, Krajského ředitelství policie Jihočeského kraje, odboru cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort (dále jen OPKPE České Budějovice), č. j. KRPC-81991-24/ČJ-2024-020023 ze dne 18. 6. 2024 zajištěn podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o pobytu cizinců), a umístěn do ZZC za účelem realizace správního vyhoštění. Důvodem zajištění jmenovaného byla skutečnost, že dne 17. 6. 2024 byla kontrolována jeho totožnost, a ten nepředložil žádný doklad totožnosti ani povolení k pobytu na území ČR. Cizinec se snažil prokázat fotografií českého povolení k pobytu, ze kterého bylo zřejmé, že se jedná o jinou osobu.

2. V policejním protokolu o výsledku ze dne 18. 6. 2024 žalobce uvedl, že z Vietnamu vycestoval letecky v roce 2020 do Polska na polské vízum. Po příletu do Varšavy odjel do ČR, kde od té doby pobývá. Jmenovaný se zdržuje na Praze 4, přesnou adresu však nezná. Uvedl, že pracuje na stavbách v rámci vietnamské komunity. Při kontrole totožnosti uvedl jinou proto, aby předešel vyhoštění, protože věděl, že je na území ČR nelegálně. Cizinec nemá v ČR žádné závazky nebo pohledávky, nežije tady nikdo z jeho rodiny a nesdílí společnou domácnost s občanem Evropské unie. Naopak ve Vietnamu má manželku a dvě děti. Prohlásil, že mu ve Vietnamu nehrozí nebezpečí mučení, držení v otroctví nebo nevolnictví, nehrozí mu ani výkon nucených prací či zbavení svobody. Žalobci bylo dne 18. 6. 2024 uloženo rozhodnutí o správním vyhoštění na dobu 3 let dle § 119 odst. 1 písm. b) bod 3 a 4 zákona o pobytu cizinců. Dne 21. 6. 2024 podal výše jmenovaný žádost o udělení mezinárodní ochrany, v níž neuvedl žádné důvody jejího podání.
3. Žalovaný v žalobou napadeném rozhodnutí uvedl, že žalobce na území ČR pobýval nelegálně bez cestovního dokladu a jakéhokoliv povolení k pobytu. Svého neoprávněného pobytu si byl přitom, jak výslovně uvedl, zcela vědom. Pokusil se při kontrole totožnosti obejít policejní orgán uvedením jiné totožnosti. Žalobci bylo dne 18. 6. 2024 uloženo správní vyhoštění na dobu 3 let. Žalobce sám neuvedl žádné objektivní překážky jeho vycestování do vlasti. Na území ČR nemá žádné rodinné vazby, naopak ve vlasti má rodinné příslušníky, včetně manželky a dvou dětí. Žalobce pobývá v Praze 4, není tam však hlášen k pobytu. Rovněž vykonával na území ČR nelegálně pracovní aktivity, tedy nerespektoval kromě pobytových pravidel ani pravidla upravující otázku zaměstnanosti cizinců na území ČR. O udělení mezinárodní ochrany požádal až po zadržení Policií ČR a zajištění za účelem vyhoštění a umístění do ZZC. Z výpovědi žalobce v rámci správního řízení dle zákona o pobytu cizinců přitom nevyplývalo naprosto nic, co by mu v případě, že by měl o podání žádosti skutečný zájem, bránilo v dřívějším podání žádosti o mezinárodní ochranu v ČR před jeho zadržením a umístěním do ZZC. Z jednání žalobce je tak podle žalovaného zcela zřejmé, že svou žádost o mezinárodní ochranu podal toliko ve snaze zmařit nebo znemožnit realizaci vyhoštění, neboť hrozba nuceného návratu do vlasti se po jeho zajištění stala reálnou, a že pokud by k jeho zajištění Policií ČR nedošlo, sám jmenovaný by tento krok v ČR neučinil. Správní orgán je přesvědčen, že v případě osoby, která palčivě pociťuje potřebu mezinárodní ochrany, k dané možnosti přistoupí bezprostředně poté, co má k tomu příležitost. Žalobce však své podání učinil až v souvislosti se svým zajištěním Policií ČR v ZZC, byť tak mohl během svého pobytu na území již dříve, když na území ČR pobývá dle jeho výpovědi již od září roku 2020. V případě žalobce má na základě výše uvedených skutečností správní orgán jednoznačně za to, že podání žádosti dotyčného o udělení mezinárodní ochrany bylo motivováno pouhou snahou jakkoliv zmařit nucený návrat do vlasti. Účelem zvláštních opatření není pouze

zajistit účast žadatele v řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany, ale především zajištění efektivní kontroly nad průběhem správního řízení o žádosti o mezinárodní ochranu.

4. S ohledem na výše uvedené má žalovaný za prokázané, že existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění nebo je pozdržet. Správní orgán má rovněž za prokázané, že v případě zrušení zajištění žalobce po dobu řízení ve věci jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany by tento pokračoval ve skrývání se před státními orgány, aby mohl bezprostředně navázat na svou nelegální činnost za účelem výdělků, který je jeho jediným cílem. Z postupu žalobce je tak dle správního orgánu zřejmé, že by jeho propuštěním ze zajištění byl ohrožen průběh správního řízení ve věci mezinárodní ochrany, a že s ohledem na jeho absenci jakýchkoliv vazeb v ČR nelze v jeho případě rozumně předpokládat, že by své jednání změnil a respektoval by zvláštní opatření dle zákona o azylu, které by mu správní orgán uložil. Proto správní orgán shledal naplnění podmínek stanovených ustanovením § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu.
5. Správní orgán se dále zabýval maximální délkou doby, na kterou bude výše jmenovaný žadatel po dobu řízení ve věci mezinárodní ochrany zajištěn v zařízení pro zajištění cizinců. Třebaže správní orgán považuje podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany za účelové, s ohledem na znění zákona o azylu nebude na žádost aplikovat ustanovení § 16 zákona o azylu, týkající se žádostí zjevně nedůvodných. Dle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu Dle tohoto ust. lze zamítnout žádost o mezinárodní ochranu jako zjevně nedůvodnou jediné v případě, že žadatel podal žádost pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání, či je pozdržet. Vzhledem k tomu, že žalobce může v průběhu správního řízení ke své žádosti o mezinárodní ochranu uvést i jiné důvody, nelze v tuto chvíli vyloučit, že jeho žádost bude nezbytné posuzovat standardně podle § 12, § 13, § 14, § 14a i § 14b zákona o azylu. Proto žalovaný stanovil dobu trvání zajištění výše jmenovaného maximální zákonem stanovenou lhůtu 180 dnů.
6. Žalobce v žalobě proti tomuto rozhodnutí namítal, že odůvodnění je zcela neadekvátní a nezabývá se dostatečně konkrétní situací žalobce. Podle žalobce nebylo dostatečně odůvodnění, že žalobce nebude s příslušným orgánem veřejné moci spolupracovat, nesplní podmínky zvláštního opatření. Samotný nelegální vstup či pobyt na území České republiky ještě nezakládá nezbytnost zajištění cizince. Jde-li o závěry žalovaného, že žalobce podal žádost o mezinárodní ochranu až po zadržení, je důležité zohlednit i okolnosti, zda měl žalobce možnost žádost podat dříve. Z toho podle žalobce vyplývá, že zajištění žadatele o mezinárodní ochranu je prostředkem ultima ratio a příslušný správní orgán by k jeho realizaci měl přistoupit až po zhodnocení veškerých relevantních faktorů při současném dodržení zásady proporcionality a zásady subsidiarity. Žalobce dále uváděl, že žalovaný nedostatečným způsobem zhodnotil možnost uložení zvláštního opatření. Žalobce je toho názoru, že zejména zvláštní opatření dle § 47 odst. 1 písm. b) Zákona o azylu ve smyslu osobně se hlásit ministerstvu v době ministerstvem stanovené, je schopen plnit, neboť má zajištěné ubytování na adrese Sokolovská 202, 330 23 Nýřany u svých příbuzných. Tímto by žalobce také rád vyvrátil tvrzení uvedené v napadeném rozhodnutí, že v České republice nemá žádné rodinné vazby. Podle žalobce stanovená doba trvání zajištění není přiměřená. Podle žalobce důvodem k zajištění fakticky bylo pouze již to, že se žalobce nacházel na území České republiky nelegálně. Žalobce se domníval, že žalovaný porušil nejen základní zásady činnosti správních orgánů uvedené v § 2 odst. 2 a 4, § 3, § 50

odst. 3 a § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, čl. 8 Listiny základních práv a svobod a čl. 5 Evropské úmluvy o lidských právech.

7. V žalobě žalobce žádal také o přiznání odkladného účinku žalobě. Soud se však tímto návrhem nezabýval z důvodu, že ve věci rozhodl již před uplynutím lhůty pro rozhodnutí o odkladném účinku podle § 73 odst. 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též „s. ř. s.“). Z toho důvodu považoval rozhodnutí o odkladném účinku za nadbytečné.
8. Žalovaný ve vyjádření k žalobě navrhl její zamítnutí s tím, že žalobce není podle žalovaného osobou vyloučenou z aplikace § 46a odst. 1 zákona o azylu, neboť v jeho případě nelze konstatovat, že by byl zranitelnou osobou ve smyslu ustanovení § 2 odst. 1 písm. i) zákona o azylu, tedy nezletilou osobou bez doprovodu, rodičem nebo rodinou s nezletilým či zletilým zdravotně postiženým dítětem, osobou starší 65 let, osobou se zdravotním postižením nebo s vážným onemocněním, těhotnou ženou, obětí obchodování s lidmi nebo osobou, která byla mučena, znásilněna nebo podrobena jiným vážným formám psychického, fyzického či sexuálního násilí. K žalobcově uváděným důvodům žalovaný správní orgán uvedl, že s ohledem na skutkové okolnosti případu dospěl správní orgán k závěru, že v případě žalobce jsou dány důvody pro jeho zajištění a že z důvodu jeho jednání by mírnější donucovací opatření ve formě uložení zvláštních opatření za účelem vycestování z území bylo zcela nedostačující a neúčinné.
9. Napadený výrok rozhodnutí žalované krajský soud přezkoumal podle § 75 odst. 2 s. ř. s. v mezích žalobních bodů a dospěl k závěru, že žaloba nebyla důvodná.
10. Podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu: *„Ministerstvo může v případě nutnosti rozhodnout o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření, jestliže byla žádost o udělení mezinárodní ochrany podána v zařízení pro zajištění cizinců a existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání podle evropského zatýkacího rozkazu k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody do ciziny, nebo je pozdržet, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve.“*
11. Zvláštním opatřením se podle § 47 odst. 1 zákona o azylu: *„... rozumí rozhodnutím ministerstva uložená povinnost žadatele o udělení mezinárodní ochrany zdržovat se v pobytovém středisku určeném ministerstvem (písm. a), nebo osobně se hlásit ministerstvu v době ministerstvem stanovené (písm. b).“* Podle odst. 2 tohoto ustanovení: *„Ministerstvo může rozhodnout o uložení zvláštního opatření žadateli o udělení mezinárodní ochrany, jestliže nastanou důvody podle § 46a odst. 1 nebo § 73 odst. 3 zákona o azylu, ale je důvodné se domnívat, že uložení zvláštního opatření je dostatečné k zabezpečení účasti žadatele o udělení mezinárodní ochrany v řízení ve věci mezinárodní ochrany.“*
12. V projednávané věci žalovaný postupoval podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu a žalobce zajistil proto, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána v zařízení pro zajištění cizinců a existovaly oprávněné důvody domnívat se, že tuto žádost podal pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, ačkoliv mohl žalobce požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve. Tento závěr dle soudu vyplývá především ze skutečnosti, že žalobce v ČR pobýval (a dokonce i pracoval) nelegálně skoro 4 roky (od příjezdu v roce 2020) a přitom si byl podle svého vyjádření celou dobu nelegálnosti svého pobytu vědom, a přesto neučinil žádný krok k legalizaci pobytu, např. prostřednictvím žádosti o mezinárodní ochranu, dokud nebyl zajištěn za účelem vyhoštění. Žalobce současně

neuvehl nic, co by mu v dřívějším podání žádosti bránilo. Naopak přirozenou reakcí člověka prchajícího před specifickým druhem nebezpečí je úsilí takto ohroženého jedince domoci se jistého útočiště, jakmile se ocitne mimo dosah této k úniku stimulující hrozby. Členské státy EU ve shodě sdílí lidskoprávní étos, který artikuluje Listina základních práv EU coby součást unijního primárního práva. Hledá-li tedy občan třetího státu ochranu před formami útlaču podle § 12 zákona o azylu, má tak učinit bezprostředně po vstupu na území prvního členského státu EU, a to žádostí o mezinárodní ochranu adresovanou jeho správnímu orgánu. Jinak zavdává příčinu k seriózním úvahám stran jiných motivů k podání dotčené žádosti, než jsou ty motivy, jež kvituje pododvětví azylového práva. Jak žalobce vypověděl, Polsko, které je jako ČR členským státem EU. V něm se ovšem také o žádnou legalizaci svého pobytu žalobce nepokusil

13. Nejvyšší správní soud (dále jen „NSS“) vydal usnesení ze dne 28. 6. 2017, č. j. 4 Azs 73/2017-17 s následným argumentačním jádrem: „*V této souvislosti je třeba připomenout, že v právu Evropské unie platí i nadále zásada vzájemné důvěry, jakkoliv otřesená v důsledku migrační krize.*“ Čemuž na úrovni unijní judikatury v agendě azylového, potažmo cizineckého, práva věnoval entrée rozsudek Soudního dvora EU ze dne 21. 12. 2011, ve spojených věcech sp. zn. C-411/10 a C-493/10: „*Z přezkumu předpisů tvořících společný evropský azylový systém vyplývá, že tento systém byl koncipován v kontextu umožňujícím předpokládat, že všechny státy, které se na něm podílejí, ať jde o členské státy nebo třetí státy, dodržují základní práva, včetně práv, jejichž základem je Ženevská úmluva a protokol z roku 1967, jakož i EÚLP, a že si členské státy mohou v tomto ohledu vzájemně důvěřovat.*“ Vzhledem k odkazované zásadě vzájemné důvěry mezi členskými státy EU žalovanému, stejně jako státní správě ČR en bloc, přináleží povinnost důvěry v plnou realizaci unijních právních standardů pod jurisdikcí každého z členských států EU, k níž jakožto podmnožinu nutno vztáhnout povinnost důvěry v pomoc skýtanou paušálně osobám s azylově relevantním příběhem. Spatřováno nastíněným prizmatem, shledává soud právně souladnou dikci napadeného rozhodnutí o tom, že azylová žádost: „... byla podána pouze s cílem vyhnout se brozícímu vyhoštění, vydání nebo předání podle evropského zatýkacího rozkazu k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody do ciziny, nebo je pozdržet, ačkoliv mohl žadatel požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve...“ Možnost tzv. standardního posouzení žalobcovy azylové žádosti ve vazbě k otázce zajištění, resp. zvláštních opatření žalovaný s ohledem na judikaturu NSS dostatečně zdůvodnil v napadeném rozhodnutí správně zejména tím, že žalobce v průběhu azylového řízení může uvádět i jakékoli jiné důvody, které budou posuzovány podle § 12, §13, §14, § 14a a § 14b. Soud k tomu pouze dodává, že o azylové žádosti se rozhoduje ve zvláštním řízení, u něhož dopředu nelze vyloučit zjištění azylově relevantních informací správním orgánem. Pro potřeby řízení o zajištění je azylová žádost posuzována především podle výchozího kontextu, jež představuje zejména to, za jakých okolností žadatel o mezinárodní ochranu požádal. V případě žalobce až po svém zajištění, jakkoliv možnost k tomuto měl již dříve.
14. Ze shora uvedených důvodů by podle názoru soudu nebylo uplatnění zvláštního opatření účinné. O neúčinnosti zvláštního opatření svědčí v případě žalobce skutečnosti, že porušoval právní předpisy ČR, poněvadž pobýval na území ČR vědomě dlouhodobě bez cestovního dokladu, dokonce toto zdůvodňoval právě obavou z vyhoštění. Dále se prokazoval falešným dokladem policejním orgánům. Své zákonné povinnosti spojené se vstupem a pobytem na území ČR zcela ignoroval. Žalovaný tudíž dospěl podle názoru soudu ke správnému závěru, že z jednání žalobce bylo zřejmé, že v jeho případě existuje nebezpečí, že se bude i nadále vyhýbat svým povinnostem a bude nadále porušovat právní

předpisy, a to patrně nejen ČR, ale i dalších států EU, a tak jak průběh azylového řízení, tak případnou realizaci správního vyhoštění mařit. Žalovaný správní orgán uvedl ve svém rozhodnutí podstatné skutečnosti vyplývající ze správního řízení, jež odůvodňovaly neuplatnění zvláštního opatření podle § 47 zákona o azylu (str. 2-4 napadeného rozhodnutí). Žalovaný se dostatečným a přezkoumatelným způsobem vypořádal s nemožností uložení zvláštního opatření ve smyslu § 47 zákona o azylu. Dospěl k závěru, že by uplatnění zvláštního opatření podle § 47 zákona o azylu nebylo účinné, protože žalobce porušoval zákony ČR a existuje riziko, že v tomto přístupu bude pokračovat. Pod tíhou výše předložených faktorů shledal žalovaný naplnění podmínek stanovených v § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Žalovaný se vypořádal s individuálními okolnostmi případu žalobce, přičemž zdejší soud se s jeho závěry zcela ztotožnil. Kauza žalobce, který nerespektoval právní řád ČR, vede soud k jednoznačnému závěru o existenci důvodné obavy, že žalobce nebude své právní povinnosti dodržovat ani v budoucnu. Tento závěr jen potvrzuje žalobcovo předchozí chování, proto nebude mít ani zájem dobrovolně přistoupit na spolupráci s českými správními orgány. Ta totiž může vyústit v žalobcovo správní vyhoštění. S ohledem na shora uvedené nebylo možné mírnější opatření ve smyslu § 47 zákona o azylu použít, protože zajištění žalobce bylo zcela namístě a v souladu se zákonem.

15. Zdejší soud v této souvislosti zároveň odkazuje na rozsudek NSS ze dne 10. 10. 2016, č. j. 7 Azs 185/2016 – 23, jenž říká: „Volba mírnějších opatření než je zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany, mezi něž lze řadit zmíněné zvláštní opatření, je vázána na předpoklad, že žadatel bude se státními orgány spolupracovat při realizaci tohoto opatření a že uložení zvláštního opatření je dostatečné k zabezpečení jeho účasti v řízení ve věci mezinárodní ochrany. Pokud zde existují skutečnosti nasvědčující tomu, že by žadatel správní řízení mařil, nelze přistoupit ke zvláštnímu opatření.“
16. Žalobcem odkazovaný rozsudek NSS ze dne 28. 6. 2017, č. j. 1 Azs 349/2016-48 zahrnuje též právní větu ve znění: „Při posouzení účinnosti zvláštních opatření podle § 47 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, nelze odhlížet od důvodu zajištění a od toho, zda by uložení pouze zvláštního opatření nebyl zmařen cíl, k němuž by jinak zajištění směřovalo. Je proto namístě zohlednit pobytovou historii žadatele o mezinárodní ochranu, včetně případného maření předchozích rozhodnutí o správním vyhoštění.“ Pobytovou historii žalobce a s ní související potenciální rizika žalovaný zohlednil.
17. Z uvedených důvodů soud žalobu zamítl podle ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s.
18. Žalobce neměl ve věci úspěch a úspěšnému žalovanému nevznikly náklady nad rámec běžné úřední činnosti. Žádný z účastníků tak nemá právo na náhradu nákladů řízení (podle ustanovení § 60 odst. 1 věta první s. ř. s.)

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno, který o kasační stížnosti rozhoduje. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni. Jestliže kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost. (§ 12 odst. 1, § 102, § 104a, § 106 odst. 2 a 4 s. ř. s.).

Plzeň 19. července 2024

Mgr. Jana Komínková v.r.
samosoudkyně